

Золотухіна Наталія Олегівна
магістрантка факультету соціальної та психологічної освіти
Міщенко Марина Сергіївна
кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КІБЕРРЕАЛЬНОСТІ ТА ВІДЕОІГОР НА ПРОЯВИ АГРЕСИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Віртуальна реальність розглянута через призму двох площин: об'єктивну та суб'єктивну реальність. Перша є матеріальною та існує незалежно від свідомості, предметного та емоційного поля людини. Щодо суб'єктивної реальності можна сказати що вона є світом ідей, психічних переживань і психологічних станів в свідомості людини та є здебільшого засобом для відображення об'єктивної свідомості.

Вони є природними та обумовленими психічною діяльністю ЦНС. На противагу їх створена віртуальна реальність. Що є цілковито штучним утворенням поза межами людської свідомості. VR розвивається в своїй площині, мережі інтернет та не виходить за її межі. Механізм побудови такого виду реальності заснований на зворотному зв'язку людини і світу, синтезованим комп'ютерною технікою та візуалізації людиною цифрового світу, маніпуляція та взаємодія з ним. Отже віртуальна реальність впливає на особистість не менше чим природні види реальностей, а в період цифрового розвитку можна зауважити що більше [2].

Дж. Гелбрейт, П. Дракер, М. Кастельс, Н. Еліас, Д. Рісмен, М. Маклюен, Й. Масуда, С. Джонс, М. Носов та ін. досліджували основні види діяльності в Інтернеті, можливості використання інтернеткомунікацій для взаємодії між

людьми. А саме поняття віртуальності в своїх роботах досліджували А. Крокер і М. Вейстен, К. Хейлз та ін.

Агресивність у теорії потягів З. Фрейда – це вроджений і життєвонеобхідний прояв інстинкту смерті у особистості. Прояв його виявляється в руйнуванні особистості або агресії, що спрямована на оточуючих. Інстинкт цей спрямований на себе або на іншого індивіда і є руйнівним [3].

Віртуальна мережа створює багато можливостей для самореалізації особистості та різні способи творчої активності. Так перебуваючи у віртуальному просторі відкриваються перспективи для ігор з ідентифікацією, що дозволяє формувати власну віртуальну особистість або запозичувати її у інших. При цьому постає нагальне питання: чи можна вважати кіберособистість справжньою [1].

На фоні позитивного впливу в плані розвитку особистості в віртуальному світі виникають складнощі в реальному світі, а саме це пов'язано з відсутність можливостей та ресурсів людини для реалізації всі аспектів свого «Я». Зрештою людини намагається реалізуватися в кіберреальності та проводить там більшість свого часу формуючи у себе залежність від неї [4].

З розвитком мережі Інтернет все більше користувачів залучаються до взаємодії між людиною й Інтернетом та один з одним, при цьому мережа між ними постає не тільки посередником, а й складовою яка робить спілкування можливим та визначає специфіку. Але при цьому віртуальна реальність має свої властивості – «мінливість, симуляційність, знеособленість, поверховість людських контактів, принципова відкритість, антиєрархічність, децентрованість, мобільність» [4].

Отже, агресія в кіберреальності є дуже небезпечним явищем та негативно впливає на розвиток особистості та становлення в ній правил та норм взаємодії з суспільством та оточенням. Ще одним не менш важливим аспектом кіберреальності є комп'ютерні відео-ігри, що в наш час набули популярності і в них має місце агресія та булінг. Кіберреальність зараз перенасичена різною інформацією що одночасно допомагає та шкодить розвитку особистості.

Список використаних джерел

1. Дроздов О. Ю. Агресіологія як міждисциплінарна галузь наукових досліджень. *Соціальна психологія*. 2006. № 1. С. 43–49.
2. Данилюк А. Л. Проблема агресії у філософії життя Ніцше, Лоренца і Фрейда. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2004. № 43. С. 13–18.
3. Копштейн М. Вплив інтернету та відеоігор на патологічну поведінку дітей та підлітків. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2010. № 4. С. 77–86.
4. Дроздов О. Ю. Соціально-психологічні фактори динаміки агресивної поведінки молоді: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.05. К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2003. 20 с.